

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Voortgezet Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1429850

Uw brief van
12 oktober 2018

Uw referentie
2018Z18287

Datum 2 november 2018

Betreft Antwoord op vragen van het lid Kwint (SP) aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over het bericht dat een docent op een reformatorische school mag worden ontslagen om een theaterstuk (ingezonden 12 oktober 2018).

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de vragen van het lid Kwint (SP) aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over het bericht dat een docent op een reformatorische school mag worden ontslagen om een theaterstuk (ingezonden 12 oktober 2018). De vragen werden mij toegezonden met de brief met het kenmerk 2018Z18287.

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

2018Z18287

Vragen van het lid Kwint (SP) aan de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over het bericht dat een docent op een reformatorische school mag worden ontslagen om een theaterstuk (ingezonden 12 oktober 2018).

1

Wat vindt u ervan dat de docent uit het bericht van de NOS ontslagen mag worden vanwege een theaterstuk dat hij heeft gemaakt en waar hij in speelt, omdat onder andere theater niet in de wereld van reformatorische scholen past? 1)

Allereerst wil ik opmerken dat de ontstane situatie in de eerste plaats voor de betreffende docent en zijn directe omgeving, en ook voor zijn collega's en leerlingen, verdrietig is. Zoals ook in de berichtgeving is gemeld, is hij erin geslaagd een moeilijke, ruim 20 jaar durende periode van gokverslaving achter zich te laten. In de hoop hiermee ook iets te betekenen voor anderen die met verslaving worden geconfronteerd, heeft hij besloten van zijn levensverhaal een theatervoorstelling te maken. Ik vind dit heel bijzonder. Het is daarom spijtig dat dit heeft geleid tot een arbeidsrechtelijk geschil met zijn werkgever, het Driestar College in Gouda, waarbij hij feitelijk voor de keuze werd gesteld te stoppen met de theaterproductie of ontslagen te worden.

Tegelijkertijd realiseer ik me dat (een deel van) de achterban van de school moeite heeft met theater als kunstvorm. Scholen hebben de ruimte om eigen inhoudelijke afwegingen te maken en worden niet gedwongen onderwijs te verzorgen die indruist tegen de eigen identiteit. Het bestuur van het Driestar College stelt dat een leraar een voorbeeldfiguur is, en dat van een voorbeeldfiguur verwacht mag worden dat hij of zij geen aanstoot geeft door actief waarden uit te dragen die niet zouden passen bij de identiteit van de school of door actief in tegenspraak met die identiteit te handelen.

Op grond van artikel 7:671 BW, eerste lid onder h., zoals dit luidt sinds de invoering van de Wet werk en zekerheid waarmee in 2015 het ontslagrecht is gewijzigd, kan een werkgever van een bijzondere school of instelling de arbeidsovereenkomst van een werknemer die werkzaam is bij die school of instelling opzeggen zonder schriftelijke instemming van de werknemer, als de reden voor de opzegging is gelegen in "handelen of nalaten van de werknemer dat onverenigbaar is met de uit de godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag voortvloeiende identiteit van de desbetreffende school of instelling". Voorwaarde daarbij is dat voor die opzegging toestemming is verleend door een van de werkgever onafhankelijke en onpartijdige commissie. Als de betreffende commissie de werkgever toestemming geeft om een werknemer te ontslaan, dan is het ontslag dus rechtsgeldig.

2

Bent u het eens met het besluit van de identiteitscommissie dat de docent mag worden ontslagen vanwege het theaterstuk? Kunt u uw antwoord toelichten?

De desbetreffende identiteitscommissie heeft het voorgenomen ontslag in deze situatie goedgekeurd. Ik heb daar verder geen rol in.

3

Wat vindt u ervan dat een door de Vereniging voor Gereformeerd Onderwijs (VGO) ingestelde commissie is bepaald dat de vmbo-docent ontslagen mag worden vanwege het theaterstuk? Is dit besluit volgens u genomen door een commissie die daadwerkelijk onafhankelijk is? Zou dit volgens het Nederlandse arbeidsrecht een reden zijn tot ontslag? Kunt u uw antwoorden toelichten?

Zie de antwoorden op vraag 1 en 2. De onafhankelijkheid van de identiteitscommissie is gewaarborgd in het reglement van de commissie. De identiteitscommissie in het bijzonder onderwijs vormt een onderdeel van het Nederlandse arbeidsrecht.

4

Wat vindt u ervan dat de school in kwestie een ontheffing heeft gekregen van de Onderwijsinspectie voor dans en drama op de kerndoelen die daarop betrekking hebben?

In de berichtgeving in de pers blijkt – zo leert navraag bij het bestuur – sprake te zijn geweest van een misverstand bij de daarin geciteerde bestuurder van het Driestar College. Er is geen ontheffing verleend voor dans en drama voor de kerndoelen die daarop betrekking hebben. Dat is ook niet nodig: op grond van de kerndoelen moeten alle middelbare scholen in de onderbouw aandacht besteden aan tenminste één van de drie kunstdisciplines drama, dans en film (en daarnaast aan beeldende kunst en muziek), waarbij scholen vrij zijn in de keuze zijn in de keuze voor genres van de diverse disciplines.¹ De wet- en regelgeving biedt dus de ruimte om er op schoolniveau voor te kiezen om in de onderbouw van het voortgezet onderwijs al dan niet aandacht te besteden aan drama / theater. Daarvoor is geen ontheffing nodig.

5

Betekent dit ook dat scholen met een bepaalde overtuiging vrijstelling kunnen aanvragen voor onderdelen van het kerndoel burgerschap, als zij van mening zijn dat dit niet aansluit bij hun identiteit? Kunt u uw antwoord toelichten?

6

Welke vrijstellingen op kerndoelen zijn er door de Onderwijsinspectie afgegeven, aan welke scholen en voor welke termijn? Wat is de wettelijke basis van deze vrijstellingen?

Antwoord op vraag 5 en 6:

Tot 1 augustus 2006, toen de Regeling onderbouw voortgezet onderwijs in werking trad, kende de Wet op het voortgezet onderwijs de zogeheten substitutie bepaling. Een bevoegd gezag kon op grond daarvan bij de inrichting van het onderwijs afwijken van de kerndoelen als zij daarvoor in verband met levensbeschouwelijke overwegingen aanleiding zag. Het bevoegd gezag moest bij

¹ Het desbetreffende kerndoel (nummer 50) luidt: "De leerling leert op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- of filmvoorstellingen." De precieze formulering van dit kerndoel is bij de vaststelling van de kerndoelen onderwerp van discussie geweest (Staatsblad 2006, 316, pp. 15-16).

een dergelijke vrijstelling bepalen welk onderwijs daarvoor in de plaats kwam. Deze substitutie bepaling is geschrapt met de Regeling onderbouw VO. De huidige Wet op het voortgezet onderwijs kent een dergelijke bepaling daarom niet meer.

Onze referentie
1429850

Sinds 1 augustus 2006 kan er daarom geen vrijstelling of ontheffing worden aangevraagd om af te wijken van de kerndoelen, en dus ook niet verleend. Dat is ook niet nodig. De kerndoelen zijn namelijk dusdanig geformuleerd dat uitwerking ervan op alle niveaus en door scholen van elke signatuur mogelijk is. Dat geldt ook voor kerndoelen die raken aan de burgerschapsopdracht van het voortgezet onderwijs. Ten aanzien van de opdracht aan de wetgever om kerndoelen voor de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs vast te stellen (WVO artikel 11b) is geëxpliciteerd dat de richtinggevende kerndoelen vertaald moeten kunnen worden in concrete onderwijsprogramma's op verschillende niveaus en op scholen van alle signaturen.² Het is daarom niet nodig om vrijstelling of ontheffing te verlenen. De Onderwijsinspectie heeft dan ook geen vrijstellingen op de kerndoelen verleend.

7

Bent u met ons van mening dat onderwijs juist ook een andere kijk op de wereld kan bieden en dat daarom vrijstellingen op onderdelen van kerndoelen zeer onwenselijk zijn? Zo ja, bent u bereid deze vrijstellingen terug te draaien? Zo nee, waarom niet?

Onderwijs verbreedt inderdaad de horizon van leerlingen en brengt hen in aanraking met verschillende perspectieven op de wereld. Daarom bestrijken de kerndoelen (en andere formele curriculumdocumenten, zoals de eindtermen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs) een breed palet aan onderwerpen. Er is echter geen sprake van een vrijstelling op onderdelen van kerndoelen. Terugdraaien van zo'n vrijstelling is dan ook niet aan de orde.

1) <https://nos.nl/artikel/2254258-docent-reformatorische-school-mag-woorden-ontslagen-om-theaterstuk.html>

² Memorie van Toelichting bij de Regeling Onderbouw VO, Kamerstukken II, 2005–2006, 30 323, nr.3 (p.4 en p.12).